

Együtt — a régi harcosok

1930. szeptember elseje nagy forradalmi munkástüntetés huszónötödik évfordulója alkalmából — amint erről már a Délmagyarország pénteki számában beszámolt — a Szegedi Városi Pártbizottság csütörtökön délután találkozót rendezett a munkásmozgalom régi szegedi harcosainak tiszteletére. A lelkesítő, nagyszerű és felejthetetlen találkozóról az alábbiakban adunk néhány képet.

Csupa őszhajú asszony lépdel a terembe. Hőfehér blúzán nagy égő piros szegfű. Arcára redőket szántottak a múlt nehéz évei. A szeme azonban csupa tűz, s olyan fiatalos. Kezében virágot hoz. Nem kevesebb, mint hetven esztendő nyomja a vállát. Neve Dominkó Júlia, vagy ahogyan nagyon sokan hívják: drága, kedves Juliska néni.

Az egyik legrégibb harcos a szegedi munkásmozgalomnak. Mindent ott volt, ahol tenni kellett az emberiség igaz ügyéért. Az elnyomatás iszonyatos sötét éveiben tántoríthatatlan hűséggel, a párt odaadó munkása volt. Amikor a töké nyomorította, s megölte az egyszerű ember minden álmát és vágyát, szent tüzek fényeit vitte. A szabadságot, emberséget. Lesben álltak Horthy rendőrségei. S ő, Juliska néni, — a most már 85 éves matróza — vitte a rőpcédulákat és házak falára ragasztotta. Beszél a munkásokhoz, hogy cselekedni, tenni kell, mert a szegénység, nyomor, a töké fényűző élete nem istentől ered. Hogy a munkanélküliség, megaláztatás más okból való.

Juliska néni a Szalámigyar munkásnője volt. Evtizedekkel ezelőtt, fiatalabb éveiben a munkások kultúrportábjában is tevékeny részt vállalt. Az első táncos volt. Az évek elmúltak fölötté, de szíve ifjú maradt. A felszabadulás után munkájáért kormánykintitést kapott. Barátja most is a fiataloknak.

Alig néhányan vannak még a teremben, Juliska néni azért jött korán, hogy segítsen a díszítésben. A dolgoz kezében hozott virágokat a többi mellé helyezte az asztalokra.

Egyre jönnek a munkásmozgalom régi harcosai. Nem lehet megilletődés nélkül nézni találkozásukat. Kemény kezű szorgosok, ölelések. A tisztelt, nagyrabecsült régi harcosok helytállása, hűsége a néphez, a párthoz, nagy példa. Mennyi jelenlét és mennyi már csak emlékeinkben élő elvtárs nem szűnő munkája, önfeláldozása, hite kellett ahhoz is, hogy 1930. szeptember elseje tüze fellobogjon — ha néhány órára is Szegeden, s bizalmat adjon a népnek, megmutassa erejét.

Régi elvtársak, harcosok... Valamennyien erejük legjavával segítik a szocializmus építését különböző posztokon. Néhány közülük. Az az alacsony termetű, ezüstös hajú elvtárs: Tombác Imre, a Városi Tanács elnökhelyettese. Sokat, hősiesen küzdött ő is, most is derekasan helyt áll. Dobó Miklós elvtárs igazgató. Erősen elvtárs, a Textilművek munkásnője. Az ünneplő fekete ruhába öltözött egyik jókedélyű elvtárs pedig Kakuszi Géza nyomdász. Kovács János, a Fémmunkások és Finommechanikai Vállalat igazgatója. Szőke bácsi — ez az izes beszédű ember — a Táncsics Termelőszövetkezet tagja. Komócsin Mihály és Komócsin Antal elvtársak — akik nagyszerű példát mutattak a helytállásra, fáradhatatlan munkásai voltak a nép igaz ügyének — ma is fontos beosztásban munkálkodnak.

S régen, a fasizmus idején is nevelték ezek az »őreg« harcosok a fiatalokat. Ma sem restek ezt megtenni.

Ezüst csikok a hajában. Dáni Jánosné. Látszatra törékeny asszony. Pedig akarata szilárd, rendíthetetlen. Férje, s ő maga is tántoríthatatlan munkása

volt a pártnak. Dáni János elvtárs nem érthette meg azt, amiért küzdött. 1944-ben elhurcolták és soha többé nem tért vissza. Emléke örökké él, s hűsége a párthoz, a néphez, fényesen világító példát ad.

Fáj a férj elvesztése a feleségnek. De a hősök, igaz emberek nem lesznek az elmúlás. Tetteik tovább élnek, lelkeik élnek. Tettük, munkájuk benne van abban is, amit ma építünk.

Dáni János elvtárs a mártírt adta életét, mint annyi sokan mások az igaz hazafiak közül. Végtelen szeretettel beszél öv. Dáni Jánosné férjéről, gyermekeiről, hét unokájáról, — az emberekről. János fia a Belügyminisztériumban őrnagy, Mihály, a vasútnál főintéző, Sándor, rendőr őrnagy, Margit, a vasútnál főintéző.

Dáni Jánosné elvtárs szívével, lélekkel végez most is pártmunkát. Amikor Krajcok Andrást elvtárs — aki a Cipészipari KSZ elnöke — odamegy hozzá és azt mondja: »Te nem öregszel, nem változtál!« azt válaszolja: »A pártmunka nagyon szép és... fiatalít is. Azért nem öregszen.« S összenetnek, a régi harcosok.

Németh Károly elvtárs, a Csongrád megyei Párt-végrehajtóbizottság első titkára, Ladányi Benedek elvtárs, a Szeged Városi Párt-végrehajtóbizottság első titkára is ott van a régi harcosok között. Beszélgetnek velük. A párt régi munkásai felelevenítik a múltat, történeteket mondanak, amely szívet dobogtat.

Csupa őszhajú elvtársak mondják, hogy bár az idő eljárt fölöttük, de tettekre, s bizony az a fő, hogy szívükben fiatalok.

A fiatalabb nemzedék tagjai — üzemi párttitkárok, DISZ vezetőségi tagok is — hosszasan szót váltanak a munkásmozgalom régi szegedi harcosaival. Kuszin Miklós, a Városi DISZ Bizottság titkára, Papp Tibor,

a Jutabányar DISZ-szervezetének titkára is sokáig beszélget a régi harcosokkal.

Sorra érkeznek a táviratok, melyeknek szövegét igaz, mely érzéseket diktálták. Az Újszegedi Kender-Lenszövé, a XI-es Autójavító Vállalat, a Szeged Városi DISZ Bizottság, az I. Kerületi Tanács, a Szegedi Ruhagyár, a Rendőrség dolgozói és kommunistái is köszöntik a találkozózt, a munkásmozgalom veteránjait. A táviratok tömege hosszú életet, jó egészséget, további eredményes munkát kíván a régi harcosoknak.

Hallgatják a táviratok szövegét, s bizonyosan érzik, hogy harcuk nem volt hiábavaló.

A színpadon a Munkás Dalegyet tagjai jelennek meg. Ott a dalosok között Nagygyörgy Mária elvtársnő, aki egész életében keményen dolgozott az egyszerű emberekért. Ma a Szegedi Kenderfonógyár igazgatója. Csupa szívvel énekel ő is, akárcsak a többiek.

Teli erővel zengnek fel a munkásmozgalom régi dalai. Sokan a kórssal együtt dúdolják a dalt. Nincs abban semmi szégyelni való, hogy egyesek szemé nedvesen csillog.

Műsort adnak a Munkás színpad régi szereplői. Ismerősök a Munkásdalegyet és a Munkásdalok tagjai és az általuk előadott számok. Mégis végtelenül jólesik újból hallani... A munka népe győzve tör előre...

Szó a zene. Táncra perdülnek a régi harcosok. Szőke bácsi is ropja a csárdást. Juliska néni (Dominkó Júlia elvtársnő) a maga hetven esztendejével járja a friss csárdást. Végzet a zene, a tánc. Újból felcsendülnek a munkásmozgalom szívét melegítő dalai.

Megkapóan szép, felejthetetlen találkozó...

(morvay)

A német grafikai kiállítással együtt hozzák le Szegedre az NDK műanyag kiállításának anyagát is

A Délmagyarország augusztus 7-i száma közölte a hírt, hogy a Német Demokratikus Köztársaság budapesti grafikai kiállításának anyagát remélhetőleg hamarosan a Csongrád megyei művészek is megismerhetik. Ezt a javaslatot a hódmezővásárhelyi művésztelep tagjai is lelkesedéssel köszöntötték a szegedi képzőművészekkel együtt. Elgondolásunk szerint a grafikai kiállítással egyidejűleg a TTIT lehozhatná az NDK

műanyag kiállításának anyagát is és mindkét kiállítást bemutatnának Szegeden, sőt Hódmezővásárhelyen is, a megyei képzőművészeti kiállítás után. Ez a kiállítás minden bizonnyal elősegítené a sztahanovista-mozgalom fejlődését, míg a grafikai kiállítás különösen képzőművésztünk fejlődésére tenne nagy hatást.

Sebestyén Endre és Szeles Zoltán

Szegedi jegyzetek

Elsőosztályosok

Szeliden süt a nyárutói szep-temberi nap, az utcákon kifüldetett, ragyogószemű úttörőnyak-kezdős lányok és fiúk sereglenek. Megkezdődött az iskolai év.

Kinek a szíve ne dobogna meg erre a szóra, kit ne árasztanának el a gyermekkor, az első hamvasztású ifjúság édes-bús emlékei? Az első tanítási nap, az első tanító szívének vésődött emléke...

Az úton a töltésre hanyarodva kicsiny csapat közeledik. Hal-hét esztendő kislányok, kislányok. 'A' kislányok pánzska, barna hajában pántlika, szalag repked, a legénykék — utcai csaták megannyi hűsége — ünneplő ruhában, ünnepi arccal, megilletődötten lépnek. Elsőosztályosok.

Róluk írja a költő. Amikor először mennek iskolába, kisgyermek, Az elsőosztályos

Illatot hint az ősz minden virága, Amerre mennek, dalok esengenek.

Püspöki Gabi, Siha Rózsika, Orsi Rózsika, Orsi Jóska mindjárt az első sorban menetelnek. Közükben szalaggal felpántlikázott vándorbot, kis vászon számolólektár, — az óvoda búcsúajándéka.

Melettük lépked az őszhajú óvónéni. Vendrei Józsefné anyai kedves játék, vers, apró munka hűséges pajtása. Lopva rá néznek, biztatást, erőt várnak tőle. Olyan jó lenne odaszaladni hozzá, szoknyájába rejtett arccal kisírn magukat, mint annyiszor, ha nem jól sikerült a játék, ha kicsiny szíztizenkétvábó lányok anyáskodó gondoskodásával veszik pártfogásukba a kicsinyet, — ők az első vendégfogadók. Az arcon nyeltek hősiesen a könyveket, s amikor az iskola ud-

Uj évad elején

HORVÁTH JENŐ RENDEZŐ:

— A pályám állomásai: Szeged, Debrecen, Budapest, Miskolc, Pécs, Győr, s most ismét Szeged. Eddigi munkám során leginkább talán Kornejsuk „Bodzáliget”-ét és Möriz „Légy jó mindhalálig” című regényének színdarabját rendeztem legszívesebben. Sok új magyar darabot is rendeztem, többek között Gergely Mártától, Gáli Józseftől, legutóbb pedig Sásdi Sándortól a „Nyolc hold föld”-et. Különbözőn azon kevés rendező közé tartozom, akik nagyon szeretnek operettet rendezni. Nő vagyok és van két gyermekem. A feleségem — Szentirmai Eva — szintén a szegedi társulat tagja, a „Néma levéltér”-ben lép fel. Most ezt a darabot rendezem, szeptember 23-án lesz a bemutató a Kamara Színházban. Azt is elárulom, hogy a főbb szerepek közül Agárdi Pétert Inke László, Sylviát pedig Miklós Klára alakítja. Hogy később mit rendezek majd, egyelőre még nem tudom.

KARÁCSONYI MAGDA SZÍNÉSZNŐ:

— Tizenöt éves koromban vetek fel a Színészképző Főiskolára. Mint prózai színésznő végeztem. Pályám indulása és kibontakozása Miskolcon volt, ahol öt évig színészkedtem. Sok operettben játszottam. A miskolci közönségnek és a színháznak nagyon sokat köszönhetek, mert szeretettel és kritikájukkal inspiráltak munkámat. Tavaly a Fővárosi Operett-színházhoz szerződtem, idén pedig Szegedre jöttem. Szerettem a vidéki színészetet, mert szerintem mindig a vidék volt a színészet bölcsője. Különböző Szeged ma is felveheti a versenyt egy-két budapesti színházzal, amint ez Pesten is megmutatkozott. Talán a vidéki közönség nem is tudja ezt igazán értékelni. Úgy érzem, a vidéki színházaknál a fiatal színészek számára nagyobb lehetőség van a kibontakozásra és fejlődésre. Pesten gyakran előfordul, hogy az ösztöndíjak helyett egy-egy „szár”-nak kell „alajázni”. Örülök, hogy ide kerültem Szegedre.

SZALATSY ISTVÁN KARMESTER:

— Már főiskolai tanulmányaim idején többször vezényeltem az Állami Hangversenyzenekart és a Fővárosi Zenekart. Több hangszert is a rádióban is. A Néphad-

sereg Színházánál és az Ifjú-sági Színházánál is vezényeltem. Tavaly, a főiskola elvégzése után a Kecskeméti Színházhoz kerültem karmesternek. Operetteket dirigáltam, emellett a Hoffmann meséit és Donizetti három kisoperáját is bemutattam. Ezekből rádiófelvételek is készültek, és közvetítésre is kerültek a rádióban. Rendkívül nagy örömet jelentett számomra, hogy a szegedi Nemzeti Színházhoz kineveztek karmesternek, annál is inkább, mert most a Rubányi karmester vezetésével álló operatagzat munkájában résztvehetek. Rubányitól ugyanis igazán el tudom sajátítani az operadirigálás nagy-igényű művészi és technikai feladatait. A zenekart és az énekes gárdát a Pillangókisasszonyban hallottam először. Igen sokra tartom és külön örömet jelent számomra, hogy velük együtt dolgozhatom. Első munkám a szesz-tyei asszonyok bemutatója lesz szeptember 17-én. Remélem azonban, hogy hamarosan bemutatkozhatom a közönségnek operák vezényléseivel is.

MUCSI SÁNDOR SZÍNÉSZ:

— Hat évig, az államosítástól kezdve Kecskeméten színeszkedtem. De valamikor

munkájukról, terveikről

nyilatkoznak

a szegedi Nemzeti Színház

új művészei

Vásárhelyen kezdtem: első igazgató Orszáth Béla volt. Most hazajöttem Szegedre, hiszen idevaló vagyok. Nagyon örülök, hogy éppen ide szerződhettem, hiszen ez nagy színház és itt zeneileg tovább tanulhatok és fejlődhetek, mert van operaszeg is. Tavaly a Lednyvásár több adásában felléptem Szegeden, így valamennyire ismerhet a közönség. Feleségem, Balogh Róza is ide került a társulathoz.

A Pettyesből valószínűleg ismer már valamennyire a közönség. Most egy olyan szerepet próbálok, amit eddig még soha: hat hete kislányom született. A színháznál nagyon jól érzem magam, a kollegák olyan kedvesek, mintha már egy éve itt élnék. Ahogy ide kerültem, rögtön „beugrottam” a Csárdáskirálynőbe, melyben Kecskeméten hetvenötöt szerepeltem. Most Hoffmann meséiben játszom majd Miklós szerepét. Alig várom, hogy decemberben az új operettben bemutatkozhassam, mert hiszen ez az én igazi szerepkerem — amíg az operában gyökeret nem verek. Nagyon örülök annak is, hogy Rubányi karmesterrel dolgozhatom, mert ő olyan művész, akitől az ember igen sokat tanulhat.

(németh)

NAPIREND

1955. SZEPTEMBER 4. VASÁRNAP IDŐJÁRÁSEJENTÉS

Várható időjárás vasárnap este: Felhősebb idő, először eny-nyugaton több helyen záporos, zivatar. Másrétül, később eny-nyugat-északnyugati szél. A nappali hőmérséklet kissé csökken.

Várható legmagasabb nappali hőmérséklet nyugaton 20–23, keleten 23–26 fok.

MOZI

Szabadság: vasárnap fél 4. háromnegyed 6 és 8; hétköznap háromnegyed 6 és 8; Gróf Monte Christo. — 1. rész. — Francia film (szeptember 7-ig).

Vörös Csillag: vasárnap fél 4. háromnegyed 6 és 8; hétköznap háromnegyed 6 és 8; Tell Vilmos. — Olasz film (szeptember 4-ig).

Hétiföld: En és a nagyapám. — Színes magyar vígjáték (szeptember 7-ig).

Fekete: vasárnap fél 4. háromnegyed 6 és 8; hétköznap háromnegyed 6 és 8; jó időben az esti előadás a Kert-moziban: Ed Martin a pincér. — Német film (szeptember 7-ig).

Ma délelőtt fél 11-kor matiné a Vörös Csillag-moziban: Fekete ház.

Későjövők csak a híradó utáni szünetben mehetnek be a nézőterre.

Postás-Kultúrthoz: Fél 7 és fél 9. Felejthetetlen 1919. — Magyarul beszélő szovjet film.

UJSZEGEDI SZABADTÉRI SZÍNHÁZ

(Rossz idő esetén a színházban)

Este 8: Rigoletto. — Gyurkovics Mária fellépéssel.

MÚZEUM

Fehértő élővilága (Kultúrpalota, Roosevelt tér). Múzeumi Képtár (Horváth Mihály utcai Búcsusarok) hétfő kivételével mindennap délelőtt 10 órától délután 6 óráig.

KÖNYVTÁRAK

Somogyi Könyvtár: Kölcsonéz hétköznaponként 13–18 óráig. Olvasóterem és kutatószoba nyitva vasárnap kivételével 10–19 óráig. Partifüredi kölcsonézi szolgálat (szeptember 1-ig) mindennap 11–16 óráig. Ifjúsági kölcsonézi (Takaréktár utca 8.) kölcsonézi szolgálat 12–16 óráig.

Az Egyetemi Könyvtár tatarozási munkálatai miatt szeptember 5-ig szolgálatot nem tart.

Járás: Sztálin krt. 54. Kölcsonéz szerda kivételével minden hétköznap délután 3–6 óráig, szombaton délelőtt 10–1 óráig, délután 2–6 óráig.

Gorkij Könyvtár: Hétfőn, szerdán, pénteken: 8–12-ig, 13–17-ig, kedden, csütörtökön: 10–12-ig és 13–19 óráig, szombaton 8-tól 13 óráig van nyitva.

ALLATORVOSI INSPEKCIÓS SZOLGALAT

1955. szeptember 3-tól 10-ig este 18.00 h-tól reggel 08.00 h-ig (vasárnap nappali és kizárólag első segély és néhezisék esetére inspekciós dr. Farkas Dezső állami állatorvos Szeged, Deák Ferenc utca 22. II. em.

HIRDETMEY

Ujszegeden családiházat építeni szándékozó dolgozó telekultatás ügyében forduljanak az I. kerületi Tanács városgazdálkodási csoportjához, ahol a feltételekről tájékozódhatnak.

Kiss Ferenc VKG. csoportvezető

FELHÍVÁS

Felhívjuk az újszegedi lakosság figyelmét, hogy a lakosság bőve-gebb vizellátása érdekében a Békert u., Jobbfasor, Középfasor és Kállay Fasorban az eddigi alacsony nyomású vezetéket, magassnyomásra cseréltük át. Felhívjuk tehát figyelmüket, hogy az átkapcsolást követően 15 nap, tehát 1955. szeptember 20-án az alacsony nyomású vízszolgáltatást megszüntetjük. Magassnyomásra való átkapcsolást követően ezen idő alatt a Szegedi Víz- és Csatornaművek Vállalatnál — Szeged, Sztálin krt. 86. szám — frásban beadni szükséges jeleket.

Továbbá felhívjuk figyelmét a belső csőhálózat megfigyelésére, mivel az eddigi 0,4 légkörű nyomást az átkapcsolás után 3 légkör váltja fel, ami az elmul- csőhálózaton felesleges eloyást von maga után.

Szegedi Víz- és Csatornaművek

— A Szegedi Ruhagyár 8. termében Szele Gyuláné a szakszervezeti bizalmi. Jó munkájáért a Szakszervezetek Országos Tanácsától elismerő oklevelet kapott.

— Orosz nyelvtanfolyamra lehet jelentkezni az MSZT-alapszervezeteknél és a városi titkárságon. A tanfolyamok október 1-én indulnak, heti kétórás foglalkozással. A tandíj havi 10 forint.

A RÁDIO MŰSORA

SEPTEMBER 5. HÉTFŐ

Kossuth-rádió

4.30 Felnaptár. 4.35 Reggeli zene. 5. Felnaptár. 6. Hírek. 7. Szabad Nép vezérlőke. Hírek. 7.15 Hangfűzések. 8.10 Zenekari hangverseny. 9.20 Gyermekrádió. 9.40 Énekek. 10. Hírek. 10.30 Lapszemle. 10.30 Molnár Klára hegedű. 10.30 Ovodások műsora. 11. Indulók operából. 11.30 Eljászak postakocsi. K. Pausztovszkij elbeszélése. 12. Hírek. 12.10 Operettzáró. 12.45 Filharmonikus zenekar. 13. Részletek a versől VIT hangversenyeiből. 14.15 Úttörő híradó. 14.40 Könyvű zene. 15. Hírek. 15.10 Zenes kalendárium. 16. Ifjúsági fel-térő. 16.35 Felnaptár. 16.40 Válasz hallgatóknak. 17. Hírek. 17.00 10 Hangfűzések. 17.30 Zeneietek az Országos Mezőgazdasági Ki-állításról. 18. Ifjúsági Rádió műsora. 18.30 Körúsművek. 18.50 Ujj-tóklub. Ríport. 19. Műsorismerte-tés. 19.02. Bolgár Zenei Hét. 20. Esti Híradó. 20.20 Somogyi földé-ken. Ríport. 20.30 A Csehszlovák és a Magyar Rádió közös hang-versenye. 22. Hírek. 22.15 Tíz per-c külföldről. 22.25 Hangfűzések. 23.00 25 Ének. 24. Hírek. 0.10 Nép-dalok.

Petőfi-rádió

7. Azonos a Kossuth-rádió műs-orával. 11.30 Műsorzárás. 14. Operaszíndarab. 15. Szórakoztató zene. 16. Operettzáró. 16.15 Lapszemle. 16.30 Kuruc dalok. 17. Körúsmű. 17.25 Szovjet film-dalok. 17.50 Ríport. 18.50 Ujj-tóklub. 18.20 Bevezető. 18.30 Szórakoztató zene. 19. Moszkvai Rádió összejelése. 19.30 Rádió-játék. 19.55 Táncezen. 20.20 Sport-híradó. 20.40 Ének. 21.10 Verbun-kosok. csárdások. 21.40 Béla Bácsi. Füst József karcolata. 22. Esztrádműsor.